

VIZUĀLĀ IDENTITĀTE MĀKSĻAS UN KULTŪRAS JOMU KONFERENČU ATPAZĪSTAMĪBAS NODROŠINĀŠANAI

The Visual Identity of Arts and Cultural Areas Conferences for Providing Visibility

Irēna Ivanova

Rēzeknes Augstskola
e-pasts: irena-ivanova@inbox.lv

Aina Strode

Rēzeknes Augstskola
e-pasts: aina.strode@ru.lv

Abstract. *Aim of the article – to make art, music and culture conferences exploration and to analyze their importance, the visual identity and the topicality nowadays, to take a qualitative research evaluating the organized conferences in the Latvia and elsewhere in the world. In greater depth were studied the art and design research in the Latvia and in the globally. In the Article are also studied the events review of the Rezekne Higher Education Institution conference „Art and music cultural discourse” and was carried out the analysis of the visual identity in the art, music and culture conferences in the Latvian institutions of Higher Education.*

Keywords: *visual identity, culture, art, music conferences, design research.*

Ievads

Ikvienas pasaules tautas bagātība ir tās kultūras mantojums – saturā un formā daudzveidīgas materiālās un nemateriālās kultūras izpausmes. Kultūras mantojums veidojies gadsimtu, pat gadu tūkstošu gaitā cilvēku darbības mijiedarbē ar apkārtējo vidi un vēsturiskajiem notikumiem.

Nemateriālā kultūras mantojuma pamatā ir cilvēku zināšanas un prasmes, kas nodotas no paaudzes paaudzē un kuru rezultāts ir gan materiālās (piemēram, ēkas, sadzīves un mākslas priekšmeti, grāmatas), gan nemateriālās vērtības (piemēram, svētku svinēšanas tradīcijas, teikas un nostāsti, amatniecības prasmes, ticējumi). Tieši cilvēku zināšanas un prasmes palīdz izprast daudzveidīgo kultūru pagātnē un tagadnē, tai skaitā dažādu lietu, darbību un parādību simbolisko nozīmi. Un tikai cilvēks ir tas, kas iepriekšējo paaudžu atstātajam kultūras mantojumam var piešķirt jēgu jeb vērtību, pieliekot visas pūles, lai to saglabātu un attīstītu, vienlaikus ļaujot tam harmoniski iederēties arī laikmetīgajā kultūrvidē (Pujāte, Vītola, 2009).

Kultūras mantojuma lielākā un vistiešāk uztveramā daļa ir kultūras pieminekļi – kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas, pilsētu vēsturiskie centri, kā arī ēku grupas, atsevišķas ēkas un būves, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm (Nacionālās programmas „Kultūra”..., 2014).

Ikvienu kultūras izpausmi un liecību ir cilvēces kopējā mantojuma daļa. To izpēti un apkopojums saistīts ar dažādām zinātnes jomām – vēsturi, valodu, etnogrāfiju, antropoloģiju utt. Izvirzot uzdevumu, – izstrādāt konferences „Māksla un mūzika kultūras diskursā” vizuālo identitāti, rodas nepieciešamība skatīt esošo pieredzi Latvijā un pasaulē, analizēt konkrētās konferences mērķus un attīstības gaitu, pētīt analogus vizuālajam noformējumam, apzināt konferences organizatoru un dalībnieku vēlmes. Tas nozīmē, ka mākslas un dizaina pētniecība ietver gan vēsturisko, gan socioloģisko, gan māksliniecisko izpēti.

Raksta mērķis – veikt mākslas, mūzikas un kultūras konferenču daudzveidīgā piedāvājumā izpēti un analizēt to vizuālo identitāti un aktualitāti mūsdienās, veikt kvalitatīvo pētījumu, vērtējot Rēzeknes Augstskolas starptautiskās zinātniski praktiskās konferences „Māksla un mūzika kultūras diskursā” norisi un vizuālās identitātes izstrādes nepieciešamību.

Mākslas un dizaina pētniecība Latvijā un pasaulē

Mākslas, mūzikas un kultūras konferences notiek gan Latvijā, gan citviet pasaulē. Mūsdienās to aktualitāte pieaug. Konferences ir nozīmīgs rīks kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā, jo to norises laikā dažādu jomu profesionāļi, zinātnieki un praktiķi dalās ar savām zināšanām un pieredzi, sniedzot ieguldījumu kultūras attīstībā. To mērķis ir izglītot konferenču apmeklētājus un sabiedrību kopumā, dot ieguldījumu zinātnē.

Mākslinieciskā pētniecība atrodas strīdus teritorijā, kur joprojām saduras, no vienas puses, akadēmiski atzītās zināšanu radīšanas paradigmas un, no otras puses, nostiprinājušies principi, kas nosaka to, kas pieder vai nepieder laikmetīgajai mākslai un kultūrai (Māksla kā pētniecība, 2015).

Pētniecība ir augstākās izglītības iestāžu, pētījumu institūciju, kā arī sabiedrisko organizāciju pārziņā. Tā, piemēram, Latvijā augstskolu uzdevums ir nodrošināt pētniecībā balstītas studijas visos izglītības līmeņos. Tas nozīmē, ka bakalaura, maģistra un promocijas darbi ir pētījumi par noteiktu tematiku ar studiju līmenim atbilstošu novitātes devumu nozares teorijā vai praksē. Šie zinātniskie pētījumi arī tiek prezentēti konferencēs.

Balstoties uz augstskolu mājas lapās rodamo informāciju par pētniecību, tika atlasītas aktuālās augstskolu konferences un zinātniskās aktivitātes, kurās iekļauta mākslas, mūzikas un kultūras tematika. Jāatzīmē, ka šīs tēmas konferencēs skata augstskolas, kuru profils kopumā vai arī atsevišķas studiju programmas ir ar to saistītas. Vairākums konferenču notiek ik gadu un tādējādi nozares interesenti un zinātnieki var plānot savu pētījumu prezentēšanas laiku un vietu, izvēloties no daudzveidīgā piedāvājuma.

Daugavpils Universitātē (DU) tiek organizēta Starptautiskā zinātniskā konference „Cilvēks. Krāsa. Daba. Mūzika” (no 1999. gada) un DU Mākslas zinātņu institūts organizē „Rudens zinātnisko konferenci” (no 2011. gada). Rudens konferences mērķis – popularizēt pētījumus mākslas un mūzikas zinātnēs Latvijā to hronoloģiskajā un tematiskajā daudzveidībā, kā arī aktivizēt komunikāciju Latvijas mākslas zinātnieku un pētnieku vidē (Mākslas zinātņu institūta 4. RUDENS..., 2015). 2015. gadā notiks 9. Starptautiskā zinātniskā konference “Mūzikas pedagogijas problēmas”.

Liepājas universitātē (LiepU) 2015. gadā tika organizēta Starptautiskā zinātniskā konference „Sabiedrība un kultūra: saknes un izaugsme”, darbs tika plānots sekcijās, vadoties pēc šādām zinātnes un darbības jomām: vēsture, filozofija, socioloģija, vadībzinātne / ekonomika, vides zinātne, e-sabiedrība. Kā LiepU Humanitārās fakultātes pētniecības struktūrvienība darbojas Mākslas pētījumu laboratorija [www.mplab.lv], kas ir izveidota 2006. gada 1. novembrī. Tās mērķis ir izveidot stabilu zinātniski pētniecisko bāzi un attīstīt pētījumu projektus humanitāro zinātņu nozares Māksla apakšnozarē: Jauno mediju māksla.

2015. gada 20. februārī pirmo reizi Liepājā norisinājās starptautiska radošo industriju konference “SUBJECT: CREATIVITY”. Konference ir balstīta uz četriem svarīgiem posmiem ikviena uzņēmēja ikdienā – domāšana, apkārtējā vide, jaunu produktu attīstība un komunikācija. Inovācijas un radošums mūsdienās tiek atzīti par svarīgu cilvēkresursu attīstības dzinuli ikvienā sfērā, savukārt, radošās industrijas – par atslēgu ekonomikas atveseļošanai un izaugsmes nodrošināšanai (Radošo industriju un radošuma..., 2015).

Latvijas Kultūras akadēmijas (LKA) docētāji īsteno pētnieciskās aktivitātes dažādos humanitāro, mākslas un sociālo zinātņu tematiskos virzienos: kultūras teorijā, kultūras socioloģijā, mākslas un literatūras vēsturē un teorijā, teātra un kino teorijas un prakses

jautājumos, kultūras menedžmentā, radošo industriju un starpkultūru komunikācijas jautājumos, semiotikā un filozofijā u.c. Akadēmijas Zinātniskās pētniecības centrs (ZPC) īsteno pētījumu programmu „Latvijas kultūras tradīciju ilgtspēja inovatīvā vidē” (“Habitus”). Akadēmijas zinātnieki veic pētījumus par aktuālām šodienas Latvijas kultūras dzīves problēmām – kultūras auditorijas izmaiņām, kultūras ekonomisko un sociālo ietekmi, tradīciju saglabāšanu un amatiermākslas kustības attīstību, kultūras mantojuma un vērtību saglabāšanu u.c. (Pētniecība, b.g.).

Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā (JVLMA) Zinātniskās pētniecības centrs darbojas kopš 2005. gada 8. decembra. Tā pētniecības virzieni ir šādi:

- pētījumi (materiāli) topošajai Latvijas mūzikas vēsturei;
- etnomuzikoloģijas pētījumi saistībā ar Latvijas tradicionālo mūziku (latviešu un Latvijā dzīvojošu cittautu kopienu tradicionālā mūzika);
- jaunas metodoloģijas izstrāde, analīze, problemātika, aktuālu metožu aprobācija muzikoloģijā, Eiropas klasiskā mantojuma analīze;
- muzikoloģiskie starpnozaru pētījumi (Zinātniskās pētniecības centrs, 2008).

Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) Mākslas vēstures institūta pastāvēšanu pamato fundamentālu pētījumu nepieciešamība par Latvijas un ar Latviju saistītu reģionu vizuālo mākslu un arhitektūru, kā arī mākslas zinātnes teoriju un metodoloģiju pilnveidošana. Svarīgākie darba virzieni ir:

- kolektīvais ilgtermiņa darbs pie Latvijas mākslas vēstures internetā latviešu un angļu valodā;
- ikgadējo mākslas vēsturnieka Borisa Vīpera (1888-1967) piemiņas lasījumu sarīkošana un rakstu krājumu sērijas „Materiāli Latvijas mākslas vēsturei” izdošana;
- zinātniskā žurnāla „Mākslas vēsture un teorija” izdošana (kopš 2003. g.) ar mērķi iepazīstināt nozares speciālistus un citus interesentus Latvijas un ārzemju kultūras sabiedrībā ar jaunākajiem sasniegumiem mākslas vēstures un teorijas jomā.

Žurnāla raksti starptautiskai auditorijai pieejami *Central and Eastern European Online Library (CEEOL)*. Izdevums ir indeksēts datu bāzēs *The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH)* un *Kunstabibliotheken-Fachverbund Florenz-München-Rom (Kubikat)*.

Latvijas universitātes (LU) 73. zinātniskā konference, kas notika 2015. gadā, ietver visu universitātē pārstāvēto zinātņu jomu sekcijas, Mākslas pedagoģijas sekcijas darba ietvaros tika organizēta arī tās dalībnieku radošo darbu izstāde.

Ekonomikas un kultūras augstskola (EKA) katru gadu rīko starptautiskas zinātniskās konferences, kurās piedalās gan augstskolas studenti, gan mācībspēki. Katru gadu tiek izdots zinātniskais žurnāls „Ekonomika un kultūra,” (Zinātne, 2014).

Baltijas Starptautiskajā akadēmijā (BSA) 2015. gadā notika V Starptautiskā zinātniski praktiskā konference „Mūsdienu tendences un tehnoloģijas dizaina izglītības attīstībā Boloņas procesa ietvaros” kā arī V Starptautiskā jauno pētnieku un studentu zinātniski praktiskā konference “Izaicinājumu un iespēju laiks: problēmas, risinājumi, perspektīvas”, kurā bija iespēja piedalīties sekcijā „Māksla un dizains”.

Rēzeknes Augstskolā (RA) mākslas, mūzikas un kultūras tematikai ir veltīta starptautiskā zinātniski praktiskā konference „Māksla un mūzika kultūras diskursā”, kā arī sekcija „Māksla un dizains” starptautiskās zinātniskās konferences „Sabiedrība. Integrācija. Izglītība” ietvaros.

Starpaugstskolu sadarbība zinātnes jomā, piedaloties konferencēs, ļauj iepazīt studentu un docētāju veiktos pētījumus, gūt pieredzi meistardarbniecās un veidot kontaktus profesionālajā jomā.

Konferences organizē arī pašvaldības un sabiedriskās organizācijas.

2015. g. 21. oktobrī Rīgā Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēkā notiks Eiropas amatniecības konference, kuru organizē Zemgales plānošanas reģions. Pasākums kalpos kā platforma diskusijām starp lēmējpersonām Eiropas un nacionālā līmenī, amatniekiem un to asociācijām,

izglītības iestādēm, mazo un vidējo uzņēmumu atbalsta institūcijām un tūrisma asociācijām, kā arī universitātēm un pētniecības institūtiem, kopīgi spriežot par veidiem, kā attīstīt amatniecību kā būtisku ekonomikas sastāvdaļu Eiropas Savienības valstīs (Aicinājums apmeklēt Eiropas..., b.g.).

Latvijas Dizaineru savienība (LDS), lai aktualizētu dizaina pētniecību, organizē zinātnisku konferenci “DIZAINS – IZMANTOTĀS UN NEIZMANTOTĀS IESPĒJAS”, kas notiek kopš 2013. gada. Šīs konferences tematiskās jomas: Dizaina vēsture un tās nozīme mūsdienās; Dizaina teorija; Dizaina domāšana projektu, biznesa un stratēģiskajā vadībā; Dizains kā inovāciju instruments; Dizains starpdisciplināru projektu izstrādē; Dizains un sociālie procesi un citas ar dizainu saistītas tēmas (Irbīte, 2014).

Dizaina pētniecībā pasaulē arī tiek veikta augstskolās un citās sabiedriskajās organizācijās. Kā viena no spēcīgākajām mācību iestādēm dizaina un mākslas jomā ir Ālto universitāte Somijā.

Ālto universitāte (<http://www.aalto.fi/en/>) nosaukta izcilā somu arhitekta un dizainera Alvara Ālto (Alvar Aalto) vārdā. Ālto pieeja dizaina un arhitektūras objektu izveidē joprojām ir viens no izcilākajiem sasniegumiem cilvēkam piemērota (*human-centered*) dizaina radīšanā. Universitāte, kurā dizains un māksla sastopas ar zinātņi, tehnoloģiju un biznesu, tika radīta 2010. gadā, apvienojoties vadošajām Somijas universitātēm – Mākslas un dizaina universitātei (University of Art and Design TAIK), Helsinku Ekonomikas augstskolai (Helsinki School of Economics, HSE) un Helsinku Tehnoloģiju universitātei (Helsinki University of Technology TKK) (Citi projekta rezultāti, 2015). Integrācija starp mākslu, dizainu un tehnoloģiju ilgtspējības un iedzīvotāju labklājības kontekstā raksturo arī pētījumu būtību.

Senetjēnas Mākslas un dizaina augstskola (ESADSE), kas atrodas Francijas Kultūras un komunikāciju ministrijas pārziņā esošo mākslas skolu līderpozīcijā, izveidojusi starptautiski nozīmīgu dizaina biennāli un radošumam un inovācijai veltītu organizāciju “Cité du design”, kas apvieno augstāko izglītību, izpēti, industriju, komunikāciju, dizainu un kultūru, funkcionējot kā telpa eksperimentiem („Design Jam” izstāde..., 2014).

ASV Virdžīnijas štatā Nacionālā mākslas izglītības asociācija (National Art Education Association) ir vadošā profesionālās biedrības organizācija, kas paredzēta tikai un vienīgi vizuālās mākslas pedagogiem. Nacionālās mākslas izglītības asociācijas NAEA misija ir uzlabot, pilnveidot un veicināt vispārēju izpratni par vizuālās mākslas izglītību (National Art Education..., 2015).

Lielbritānijā Londonā Middlesex Universitātē ir dibināts Mākslas un dizaina pētniecības institūts ADRI (Art & Design Research Institute), kas kopš 2007. gada ir pasaules mājvieta vadošās pētniecības un inovatīvās prakses mākslas, dizaina, vizuālās kultūras un elektroniskās mākslas jomā (About The Art & Design Research Institute, 2015).

Dizaina vēstures biedrība (Design History Society) dibināta 1977. gadā Londonā, tā darbojas starptautiskā mērogā. Biedrība atbalsta un veicina izpēti un izpratni par dizaina vēsturi. Biedrība atbalsta dalībniekus arī nozarēs, kas pārstāv, piemēram, antropoloģiju, arhitektūras un mākslas vēsturi, biznesa vēsturi, vēstures zinātnes un tehnoloģijas, amatniecības vēsturi, kultūras studijas, ekonomisko un sociālo vēsturi, dizaina un dizaina vadības studijas (Design History Society, 2015).

Mākslas un dizaina pētījumu centrs ADRC (Art and Design Research Centre) Lielbritānijā vada un pārvalda pētījumus tēlotājmākslas, dizaina un mediju jomā (Art and Design..., 2015).

WIRAD (Wales Institute for Research in Art and Design) ir vadošā Velsas Mākslas un dizaina pētniecības institūcija Lielbritānijā, ko raksturo pētniecības izcilība starptautiskajā mērogā mākslas un dizaina pētniecības jomā (Wales Institute of..., 2015).

Dizaina pētīšanas biedrība (The Design Research Society) Lielbritānijā ir daudznazaru izziņas avots par dizaina pētniecību pasaulē. DRS veido starptautisku dizaina pētniecības tīklu aptuveni 40 valstīs (About DRS, 2015).

Starptautiskā Mākslas, dizaina un mēdiu universitāšu un koledžu asociācija CUMULUS (<http://www.cumulusassociation.org>) katru gadu dažādās pasaules vietās organizē rudens un

pavasara konferences par nozarei nozīmīgiem pētījumiem. Piemēram 2016. gada pavasara konferences koncepts – indivīda atrašanās vieta, kas kalpo kā ideoloģija un zināšanu pārnese starp ģeogrāfisko novietojumu, vēsturi un nākotni, tēliem un kultūras kontekstu.

Mūzikas izglītības pētniecība pasaulē ir mazāk pārstāvēta, salīdzinot ar mākslas un dizaina jomām. Mūzikas nozari pārstāv tādas zinātnisko žurnālu interneta vietnes, kā „Sempre”, „International Journal of Music Education” (IJME) un „Bulletin of the Council for Research in Music Education”. Popularitāti ir ieguvušas Ziemas mūzikas konference (Winter Music Conference), kā arī Mūzikas industrijas konferences (Music Industry Conferences). Šī informācija ir rodama VentureHarbour.com blogā.

Iepazīstoties ar Latvijas un citu valstu dizaina, mākslas un mūzikas zinātniskajām un profesionālajām organizācijām, var secināt, ka tās aktīvi piedalās kultūras mantojuma pētniecībā, attīstībā, saglabāšanā un sadarbībā ar citām valstīm. Māksla, dizains un mūzika tiek pētīti vēsturiskā vai starpdisciplinārā kontekstā. Aktualitāti nezaudē pedagoģijas, radošo industriju, materiālu un tehnoloģiju jomas saistība ar mākslu, mūziku un kultūru.

Rēzeknes Augstskolas konferenču „Māksla un mūzika kultūras diskursā” norises pārskats

Konferences vizuālās identitātes izstrādes procesa pirmais posms ir saistīts ar objekta (organizācijas, pasākuma u.tml.) izpēti. Tas veikts, izmantojot informāciju konferences rakstu priekšvārdā un apskatus augstskolas mājas lapā.

2012. gada 28. un 29. septembrī RA notika pirmā starptautiskā zinātniski praktiskā konference „Māksla un mūzika kultūras diskursā”. Konferences partneri ir Tallinas Universitāte (Igaunija), Maskavas Pilsētas pedagoģiskā universitāte (Krievija), P. M. Mašerova vārdā nosauktā Vitebskas Valsts universitāte (Baltkrievija). Konferences mērķis – attīstīt starptautisko sadarbību starp ES, Ziemeļvalstu un NVS zinātniekiem un zinātnes institūcijām un veicināt starpdisciplināro pētniecību, kā arī praktiskās pieredzes apmaiņu mākslā un mūzikā (www.ru.lv).

Dalībai konferencē atsaucās zinātnieki, praktiķi, pedagogi, doktoranti kā no Latvijas, tā arī Lietuvas, Igaunijas, Baltkrievijas, Krievijas un Norvēģijas augstskolām un institūtiem. Konferences referātu tēmas tika prezentētas trijās sekcijās: Kultūra un sabiedrība reģionālās identitātes diskursā; Mūzikas zinātne praksei; Māksla un dizains (Laganovska, 2012: 3).

Konferences virzieni un tematika sekcijā „Kultūra un sabiedrība reģionālās identitātes diskursā”: mutvārdu un rakstītie avoti mūsdienu kultūras kontekstā, kultūras mantojums, kultūru mijiedarbība un dialogs. Tematika sekcijā „Mūzikas zinātne praksei”: kora māksla, instrumentālā muzicēšana (tradicionālā, profesionālā), informācijas un komunikāciju tehnoloģijas mūzikā. Un konferences trešās sekcijas „Māksla un dizains” tematika: glezniecība un grafika, tekstilmāksla, vides dizains, datordizains, modes dizains un mākslas menedžments (Laganovska, 2012).

Konferences apmeklētājiem tika piedāvāta dalība astoņās mākslas un mūzikas meistardarbnīcās, kuru vadītāji, nozaru speciālisti un pedagogi, dalījās ar praktisko pieredzi un jaunām pedagoģiskajām idejām (Laganovska, 2012: 3).

Kopējais dalībnieku skaits I starptautiskajā zinātniski praktiskajā konferencē bija 78. Konferences raksti publicēti recenzētā krājumā „Māksla un mūzika kultūras diskursā”, publikāciju skaits – 26.

2013. gada 19. septembrī RA notika II starptautiskā zinātniski praktiskā konference „Māksla un mūzika kultūras diskursā”. Konferences pasākumu organizēšanā aktīvi līdzdarbojās arī Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskola un Zanes Ludboržas mūzikas skola. 2013. gada konference pulcināja zinātniekus, praktiķus, pedagogus, kā arī profesionāļus mūzikas un mākslas jomā no Latvijas, Lietuvas, Baltkrievijas, Krievijas un Grieķijas.

Konference tika organizēta kā zinātnisks un izglītojoši praktisks pasākumu kopums ar tālākizglītības ievirzi dažādu līmeņu mākslas un mūzikas nozaru pedagogiem. Tradicionāli konferences dalībnieki savas zināšanas un prasmes pilnveidoja radošajās meistardarbnīcās.

Konferences pasākumos piedalījās vairāk nekā 70 dalībnieki – ne tikai zinātnieki un pētnieki, bet gan arī mākslas, mūzikas skolu un pirmsskolas iestāžu izglītojošie darbinieki.

Konferences ietvaros tika piedāvāti vairāki izglītojoši un iedvesmojoši kultūras pasākumi: studentu diplomprojektu un plenāra darbu izstādes atklāšana, studentu izstrādāto tērpu modes skate un noslēguma koncerts (Laganovska, 2013).

Kopējais dalībnieku skaits II starptautiskajā zinātniski praktiskajā konferencē bija jau 136, referātu skaits materiālu krājumā – 25, meistardarbnīcas – 6.

2014. gadā tika rīkota III starptautiskā zinātniski praktiskā konference „Māksla un mūzika kultūras diskursā”.

Konferences daudzveidīgā programma uzrunāja vairāk nekā 200 dalībniekus, tostarp arī zinātniekus, pētniekus, māksliniekus, praktiķus no Lietuvas, Polijas, Baltkrievijas, Krievijas, Turcijas. Reģistrēto dalībnieku skaits – 80, referātu skaits materiālu krājumā – 28, kopējais apmeklētāju skaits – 250. Šajā gadā konference piedāvāja plašu mūzikas meistardarbnīcu klāstu, kas tika organizētas sadarbības projektā ar Tautas muzikantu biedrību, kā arī tika piedāvātas meistardarbnīcas mākslas, dizaina un rokdarbu cienītājiem. Kopumā darbojās 9 meistardarbnīcas.

Tradicionāli konference piedāvā arī kultūras pasākumu programmu: ik gadu tiek rīkota izstādes atklāšana, modes skate, koncerts, ekskursija. 2014. gada konferencē RA Mākslas terasē tika atklāta starptautiskā mākslas izstāde „Sajūtu dimensijas”, kurā notika arī pirmā konferences mākslas kataloga prezentācija.

Vērtējot konferences norisi trīs gadu periodā, jāteic, ka kopumā tā tiek organizēta kā daudzveidīgs un daudzkrāsains pasākums, kur zināšanas un ierosmes var gūt gan studenti, gan profesionāļi, gan pedagogi un zinātnieki. Konferencē tiek radīta platforma mākslas darbu, performanču un priekšnesumu eksponēšanai, kas parāda mākslas un mūzikas būtību un nozīmi sabiedrībā. Savukārt zinātnisko rakstu krājuma sagatavošana un referātu prezentācijas konferences laikā apliecina nepieciešamību pētīt mākslas procesus un attīstīt zinātnisko domāšanu, rosināt diskusijas, kas stiprina mākslas jomas teorijas un padziļina izpratni par pētniecību. Ne mazāk svarīga ir konferences dalībnieku un viesu iepazīstināšana ar Rēzeknes Augstskolu un Latgales reģiona ievērojamām vietām, kas notiek ekskursijas laikā.

Latvijas augstskolu mākslas, mūzikas un kultūras konferenču vizuālās identitātes analīze

Logo un vizuālā identitāte ir elementu kopums, kas demonstrē uzņēmuma, produkta vai pakalpojuma piederību vienam veselumam, tajā pašā laikā ļaujot tam izcelties konkurentu vidū.

Profesionāli izstrādāta vizuālā identitāte veido vienotu, līdz detaļām izstrādātu grafisko kanonu, kas attiecas uz jebkurām šī zīmola vizuālajām izpausmēm. Šis kodekss aptver visus zīmola reprezentācijas un komunikācijas materiālus, definējot vizuālās identitātes elementu lietošanas principus un estētisko filozofiju. Grafiskās zīmes jeb logotipa izstrāde ir pirmais solis vizuālās identitātes veidošanā. Visiem pārējiem identitātes elementiem jābūt sakritīgiem un nolasāmiem. Vēstījumam jābūt vienkāršam, nepārprotamam un atbilstīgam. Grafikas dizainam skaidri jākomunicē plānotās, ar šo noteikto zīmolu saistītās asociācijas.

Visi izstrādātie vizuālās identitātes elementi, papildināti ar to izmantošanas nosacījumiem, tiek apkopoti Stila grāmatā. Konsekvents izstrādātās identitātes lietošanas nosacījumu pielietojums ir obligāts sekmīgai mārketinga komunikācijai ar iecerētā zīmola tēla veidošanu mērķauditorijas apziņā (Logotipi un vizuālā identitāte, b.g.).

Balstoties uz iepriekš veikto starptautiskās zinātniski praktiskās konferences „Māksla un mūzika kultūras diskursā” neilgās vēstures apskatu un organizatoru nākotnes plāniem turpināt konferences norisi, kā arī palielināt tās zinātnisko nozīmīgumu, iekļaujot zinātniskos rakstus starptautiski atzītās datu bāzēs, rodas nepieciešamība izveidot konferences kā pasākuma vizuālo identitāti, kas veicinās tās atpazīstamību un rosinās pozitīvas emocijas, iepazīstot daudzveidīgos

konferences drukātos materiālus (informācijas plakāti, programma, rakstu krājumi, mākslas darbu katalogi, vārda kartes, bukleti, preses relīzes u.c.), tīmekļa lapu, reklāmu, audiovizuālos materiālus (kompaktdiski, kasetes, videofilmas).

Izpētot augstākās mācību iestādes, kuras piedāvā mākslas virziena programmas un aktīvi līdzdarbojas mākslas, mūzikas un kultūras pētniecībā Latvijā (LMA, Rīgas Tehniskās universitātes Dizaina tehnoloģiju institūts, LU, LiepU, RA, DU, BSA, LKA un JVLMA), tika analizēta esošā vizuālās identitātes atspoguļošanas situācija augstskolu organizētajām aktuālajām konferencēm.

Konferences logo un mājas lapa ir izveidota DU konferencēi “Mūzikas pedagoģijas problēmas”. Atpazīstams konferences logo daudzus gadus ir bijis DU konferencēi “Cilvēks. Krāsa. Daba. Mūzika”, kas 2013. gadā ieguva jaunu, modernāku veidolu (skat. 1. att.).

1. attēls. Konferences “Cilvēks. Krāsa. Daba. Mūzika” logotipi

Mājas lapa ir izveidota starptautiskajai radošo industriju konferencēi “SUBJECT: CREATIVITY”, kā arī LiepU Starptautiskajai zinātniskajai konferencēi „Sabiedrība un kultūra: “Saknes un izaugsme”. Rēzeknes Augstskolas starptautiskajai zinātniski praktiskajai konferencēi „Māksla un mūzika kultūras diskursā” ir izstrādāts logo (autore A. Strode), kurš redzams zinātnisko rakstu un mākslas kataloga vāku noformējumā, programmā, konferences aprakstā augstskolas mājas lapā (skat. 2. att.).

2. attēls. Konferences „Māksla un mūzika kultūras diskursā” logotips. Autore: A. Strode.

Logo ir apvienots Dzīvības zieds – viena no galvenajām dzīvības ģeometriskajām formām, senākais un svarīgākais sakrālās ģeometrijas simbols, to iekrāsojot atbilstoši krāsu apļa sešām krāsām, un koncentriskas riņķa līnijas ar notīm, kā mūzikas atpazīstamības zīme. Skatot ārzemju augstskolu un organizāciju zinātnisko pasākumu vizuālo identitāti, atzīmējams CUMULUS asociācijas rīkoto konferenču informācijas un materiālu vizuālais noformējums, kas ir mainīgs, bet liecina par māksliniecisku grafisko kvalitāti (skat. 3. att.).

3. attēls. CUMULUS konferenču grafiskā identitāte

Kopumā jāatzīmē, ka visu raksta daļā „Mākslas un dizaina pētniecība Latvijā un pasaulē” minēto konferenču informācija ir atrodamā augstskolu mājas lapās, kas mūsdienās ir ērtākais veids informācijas ieguvei. Tomēr ilgtspējīgas konferences rādītājs ir konferences mājas lapa, ar tajā rodamo vēsturisko un aktuālo informāciju un atpazīstamu vizuālo identitāti, kas ietver konferences logotipu. Tas prasa profesionālu pieeju pētniecībā un grafiskā dizaina izstrādē, sadarbībā ar informācijas tehnoloģiju speciālistiem.

Secinājumi

Izpētot vairākas izglītības iestādes mākslas, mūzikas un kultūras jomā, var secināt, ka lielākai daļai mājas lapās ir izveidotas zinātnes un pētniecība sadaļas, un atsevišķas apakšsadaļas ar konferenču un semināru norises laikiem un aprakstiem. Tikai dažām izglītības iestādēm ir atsevišķas mājas lapas tieši konferencēm. Šī problēma tiek risināta un uzlabota. Ir svarīgi, lai tiek akcentēta katra starptautiskā konference, izkopta un izstrādāta to vizuālā identitāte. Nozīmīga loma ir informācijas izplatīšanai un tās piekļuvei. Internetvide un sociālie mediji pārņem pasauli, līdz ar to, ir svarīgi, lai katrs interesents var viegli atrast sev nepieciešamo informāciju. Mājas lapas izveide kā daļa no pasākuma vizuālās identitātes ir viens no nozīmīgiem faktoriem, kas var sekmēt informācijas apmaiņu, pētniecības attīstību, kā arī veicināt konferences popularitāti.

Mākslas, mūzikas, kultūras un dizaina pētniecība Latvijā attīstās un katras, ar šo jomu saistītas, organizācijas mērķis ir to stimulēt un popularizēt. Rēzeknes Augstskolas starptautiskā zinātniski praktiskā konference „Māksla un mūzika kultūras diskursā” mērķtiecīgi veicina radošo jomu popularitāti un to pētniecību gan Latgales, gan Latvijas kultūrvidē, gan reģionālā, gan starptautiskā kontekstā.

Summary

The aim of the article – make art, music and cultural conferences diverse offer research and analyze their visual identity and topicality nowadays, do a qualitative study assessing the Rezekne Higher Education Institution international scientific and practical conference “Art and music cultural discourse” progress and visual identity design need.

Based on the university web pages encoded information on the research, current university conferences and scientific activities, which include art, music and cultural topics were selected. It should be noted that these topics at conferences are viewing universities which profile as a whole or individual study programs are related. They actively participate in cultural heritage research, development, conservation and cooperation with other countries. Art, design and music are studied in historical or interdisciplinary context. Topicality still remains in pedagogy, creative industries, materials and technology relating to art, music and culture.

By exploring a number of educational institutions of art, music and culture, it can be concluded that the majority of websites have been set up scientific and research sections and separate sub-sections for conferences and seminar times and descriptions. Only a few educational institutions have separate websites directly for conferences. This problem is being addressed and improved. It is important that the emphasis of each International Conference had been cultivated and developed the visual identity. An important role is the dissemination of information and access. The Internet environment and social media has been taking over the world, so it is important that every interested person can easily find the information they need. Website development as part of the event visual identity is one of the major factors that can contribute to the exchange of information, research development, and promote the popularity of the conference.

Art, music, culture and design research is evolving in Latvia and each organization related to the area aim is to stimulate and promote.

Rezekne Higher Education Institution international scientific and practical conference „Art and music cultural discourse” purposefully promotes creative scope popularity and their research in Latgale and Latvia cultural environment, in both regional and international context.

Literatūra un avoti

1. *About the Design Research Society*. (2015). Skatīts 04.03.2015. <http://www.designresearchsociety.org/joomla/index.php>.
2. *About The Art & Design Research Institute*. (2015). Skatīts 04.03.2015. <http://adri.mdx.ac.uk.contentcurator.net/about>.
3. *Aicinājums apmeklēt Eiropas amatniecības konferenci*. [b.g.]. Skatīts 24.05.2015. <http://www.liepu.lv/lv/136/aktualitates/1003/aicinajums-apeklet-eiropas-amatniecibas-konferenci>.
4. *Art and Design Research Centre*. (2015). Skatīts 04.03.2015. <http://www.shu.ac.uk/research/c3ri/research-centres/art-and-design-research-centre>.
5. *Citi projekta rezultāti*. (2015). Skatīts 04.03.2015. Skatīts 04.03.2015. <http://www.asiares.lv/lv/citi-projekta-rezultati/>.
6. *„Design Jam” izstāde „Xcelsior” pagalmā*. (2014). Skatīts 04.03.2015. <http://www.fold.lv/2014/12/design-jam-izstade-xcelsior-pagalma/>.
7. *Design History Societ*. (2015). Skatīts 04.03.2015. <http://designhistorysociety.org/about/index.html>.
8. Irbīte, A. (2014). *„Dizains – izmantotās un neizmantotās iespējas”*. Skatīts 05.04.2015. <http://design.lv/event/dizains-izmantotas-un-neizmantotas-iespejas>.
9. Irbīte, A. (2013). *Design=Design. „Dizains – izmantotās un neizmantotās iespējas”. LDS Izinātniskās konferences rakstu krājums*.
10. Laganovska, K. (2014). *Atskats uz konferenci „Māksla un mūzika kultūras diskursā”*. Skatīts 05.04.2015. <http://www.latgale.lv/lg/news/article?id=8199>.
11. Laganovska, K. (2012). *Priekšvārds. Māksla un mūzika kultūras diskursā. Starptautiskās zinātniski praktiskās konferences materiāli*, (1), 3.
12. Laganovska, K. (2013). *Rēzeknē notiks vērienīga konference „Māksla un mūzika kultūras diskursā”*. Skatīts 05.04.2015. <http://www.draugiem.lv/zilupe/news/?p=10653296>.
13. *Logotipi un vizuālā identitāte*. [b.g.]. Skatīts 24.05.2015. <http://www.esplanade.lv/lat/?module=pages&function=page&id=48&parent=2>.
14. *Māksla kā pētniecība*. (2015). Skatīts 04.03.2015. <http://mplab.lv/lv/notikumi/0/180/>.
15. *Mākslas zinātņu institūta 4. RUDENS zinātniskā konference*. (2015). Skatīts 24.05.2015. <http://du.lv/lv/notikumi/events/2515>.
16. *Mākslas zinātņu institūts*. (2015). Skatīts 04.03.2015. <http://du.lv/lv/fakultates/mmf/strukturvienibas/mzi>.
17. *Nacionālās programmas „Kultūra” apakšprogramma „Kultūras mantojums”*. (2014). Skatīts 05.04.2015. http://www.mantojums.lv/?cat=654&lang=lv&fulltext_id=1423.
18. *National Art Education Association*. (2015). Skatīts 04.03.2015. <http://www.arteducators.org/about-us>.
19. *Nemateriālais mantojums*. (2015). Skatīts 05.04.2015. <http://www.unesco.lv/lv/kultura/nematerialais-mantojums-2/nematerialais-mantojums-1/>.
20. *Pētniecība* [b.g.] Skatīts 24.05.2015. <http://www.lka.edu.lv/lv/petnieciba/>.
21. *Pētniecība – Zinātniskās pētniecības centrs (ZPC)*. (2015). Skatīts 04.03.2015. <http://www.jvlma.lv/latvian/page/921.html>.
22. Pujāte, S., Vītola, I. (2009). *Nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšana: rokasgrāmata iesācējiem*. Rīga: SIA „Apgāds Mantojums”.
23. *Radošo industriju un radošuma konference „Subject Creativity”* (2015). Skatīts 24.05.2015. <http://www.liepu.lv/lv/136/aktualitates/1068/radoso-industriju-un-radosuma-konference-subject-creativity>.
24. *Wales Institute of Research in Art & Design*. (2015). Skatīts 05.04.2015. <http://wirad.org.uk/>.
25. *Zinātne*. (2014). Skatīts 24.05.2015. <http://www.eka.edu.lv/content.php?parent=19&lng=1va>.
26. *Zinātniskās pētniecības centrs*. (2008). Skatīts 24.05.2015. <http://www.jvlma.lv/latvian/page/921.html>.